

SKAITYMO, RAŠYMO IR VERTIMO ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS DALYKINĖS ANGLŲ KALBOS PRATYBOSE

GALINA KAVALIAUSKIENĖ, LIGIJA KAMINSKIENĖ

S u m m a r y

Dažniausiai girdimas nusiskundimas dalykinės anglų kalbos (ESP) pratybose – studentai nenori ir nemoka rašyti. Straipsnio autorės atkreipia dėmesį į tai, jog į šią problemą reikia žvelgti daug plačiau ir pradėti nuo studento skaitymo įgūdžių gimtąja kalba. Remdamosi psichologijos ir edukologijos tyrėjais autorės teigia, kad labai gerai išlavinti skaitymo įgūdžiai gimtąja kalba leidžia pasiekti ir labai gerų rašymo rezultatų. Maža to, labai geri skaitymo įgūdžiai leidžia perkelti išugdytas metakognityviasias skaitymo strategijas į skaitymo užsienio kalba strategijas, o tai palengvina užsienio kalbos ugdymo procesą.

Vertimas iš gimtosios kalbos arba į gimtąją kalbą yra integrali suvokimo proceso dalis, nes staigus persijungimas iš vieno kalbos „kodo“ į kitą ugdo priešpriešinamuosius, lyginamuosius ir apibendrinimo įgūdžius. Tai pripažinus, vertimo strategijas galima taikyti ne tik specifiniams leksiniams vienetams išaiškinti, frazeologijos, sakinių struktūros ypatumams akcentuoti, bet ir esminiams teksto prasmės elementams išryškinti. Ekstensyvusis skaitymas, vertimo veikla, „skaitymo dėl rašymo“ pratimai, kurie turi padėti išryškinti teksto prasminius elementus, raktinius žodžius bei esmines mintis, – visa tai galų gale veda prie rašymo įgūdžių ugdymo, rašymo, kuris tiek dalykinės anglų kalbos, tiek akademinės anglų kalbos (EAP) programose yra itin svarbus studento laimėjimų matas.

Straipsnyje pateikiamos lentelės, kuriose matyti, kaip studentai vertina įvairios veiklos užsienio kalba svarbą (skaitymą, rašymą, vertimą – pirmoji lentelė); dviuose schemose pavaizduotas studentų savęs vertinimas lyginant skaitymą ir rašymą bei vertimą iš L1 į L2 ir iš L2 į L1. Antroje lentelėje pateikiamas objektyvus skaitymo testo rezultatas, kurį atlikusi studentų grupė išsiaiškino, jog jų skaitymo rezultatai objektyviai yra daug prastesni, nei jie manė, kai patys save vertino. Antrasis bandymas (trečioji lentelė) skaitant ESP (psichologijos vadovėlio) tekstą parodė, kad studentai skaitė lėčiau, nei tikėtasi, nes siekė teisingiau suvokti informaciją ir dėl to naudojo dvikalbiais žodynais – taigi siekė suvokti tekstą pasitelkę vertimą.